

ляють здобувачу освіти вивчати анатомію людини в зручний час, незалежно від наявності трупного матеріалу. Цінність VR в контексті навчання полягає в оточенні, максимально схожому на сценарії реального життя. Проведення операцій в умовах VR дозволяє набути необхідних психомоторних навичок для освоєння інвазивних методик [2, 4, 5]. У підсумку, спостерігається поліпшення результатів навчання здобувачами медичної освіти, а також виявлення зростання зацікавленості з дисципліни «Анатомія людини» .

Висновки. Необхідність впровадження імерсивних технологій у навчальний процес обумовлена широким застосуванням цих новітніх технологій у медичній практиці. VR/AR це інструменти, які використовуються для досягнення визначеного набору результатів навчання. Також, важлива оптимізація навчального процесу, через зменшення тривалості підготовки до занять і здешевлення матеріального забезпечення навчального процесу в довгостроковій перспективі.

Перспективи подальших досліджень. Подальші дослідження дозволять розробити послідовність і обґрунтування використання віртуальної та доповненої реальності при набутті цифрових компетентностей в процесі вивчення дисциплін «Анатомія людини», «Фізіологія» та «Патофізіологія».

Література

1. Задерей Н. М., Мельник І. Ю., Нефьодова Г. Д. Сучасні підходи до STEM-навчання в університетській освіті. – ScientificJournal "Virtus" Issue # 5, February, 2016. – P. 152 – 155.
2. Herron J. Augmented Reality in Medical Education and Training. Journal of Electronic Resources in Medical Libraries 2016;13:51–5.
3. Joo-Nagata J, Martínez AF, García-Bermejo GJ, García-Peñalvo FJ, Augmented reality and pedestrian navigation through its implementation in m-learning and e-learning: Evaluation of an educational program in Chile. Comput.Educ. 2017 Aug 111:1–17.
4. Khan R, Plahouras J, Johnston BC, Scaffidi MA, Grover SC, Walsh CM. Virtual reality simulation training for health professions trainees in gastrointestinal endoscopy. Cochrane Database of Systematic Reviews 2018;Aug 17;8(8).
5. Oda M, Tanaka K, Takabatake H, Mori M, Natori H, Mori K. Realistic endoscopic image generation method using virtual-to-real image-domain translation. Healthcare Technology Letters 2019;6:214–9.

ОСОБИСТІСНИЙ ПІДХІД ДО ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ПІД ЧАС НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

Корчан Н.О.¹, Звягольська І.В.²

¹Українська медична стоматологічна академія

²Полтавська гімназія №6 Полтавської міської ради Полтавської області»

Важливою передумовою у формуванні розвитку вищої медичної освіти в межах міжнародних вимог є підвищення рівня не тільки професійних знань, але й загальної культури майбутнього лікаря. Тому основним завданням викладачів вищого медичного навчального закладу є виховання лікарів-професіоналів. Беззаперечно, справжній лікар – це не тільки спеціаліст, який володіє всіма практичними навичками, а й людина, яка

досягла високого духовного і морального удосконалення і є активним гуманістом.

Особливого значення проблеми виховання набувають в теперішній складний для молоді час, коли відбувається переоцінка і переосмислення деяких людських цінностей. Останнім часом значно підсилюється роль та значення культурних та наукових досягнень у медицині, аналіз актуальних проблем та перспектив подальшого їх розвитку. Професія лікаря потребує великої культури. Лікар не може замикатися тільки на своїй вузькій спеціальності.

Принциповий підхід до процесу виховання студентів з боку викладачів усіх рангів повинен стати найголовнішим правилом в житті колективів викладачів. Найактуальнішою залишається виховна робота викладачів і її вплив на формування свідомості у студента – майбутнього лікаря. Як відомо, бажаного успіху виховної роботи можна досягти лише у випадку, якщо на кафедрі буде панувати принцип, за яким викладач на кожному занятті, незалежно від того, буде це лекція чи практичне заняття, вважатиме своїм обов'язком проводити навчальний процес зі студентами як єдину навчально-виховну дію. Перш за все, це стосується високої самодисципліни викладача, заздалегідь продуманої, хронологічно розрахованої програми заняття. Тільки за цих умов студент в особі викладача вбачає доброзичливу, добропорядну, гуманну, високо інтелектуальну, інтелігентну особу, яка зацікавлена в передачі своїх знань, життєвого досвіду в такій мірі, щоб студенту забажалося брати з нього приклад, бути схожим на нього, знати стільки, скільки знає він[2].

А.П. Чехов писав: «Професія лікаря – це подвиг, вона потребує самоствердження, чистоти помислів». Дійсна культура неможлива без запасу твердих знань, чітких понять в окремій галузі науки. З другого боку, ніякі конкретні знання самі по собі не дають необхідної освіти та культури.

Особливе значення у навчально-виховному процесі має історичний матеріал, який характеризує багатогранність зв'язків між розвитком науки та суспільства. Культурний рівень населення, інформація про досягнення західноєвропейської культури та світової науки прогресивно зростає.

Метод історичного аналізу попереднього етапу розвитку науки сприяє глибшому розкриттю змісту найважливіших теоретичних узагальнень, допомагає студентам усвідомити розмах наукової думки, зокрема на Україні, та перспектив її в майбутньому розвитку. Так, під час проведення виховних годин велика увага приділяється вивченню історії медицини на різних її етапах, де особливо підкреслюється роль вчених-медиків у розвитку загальнолюдських цінностей та культури: М.Я. Мудров, С.П. Боткін, І.М. Сеченов, В.П. Образцов, М.Д. Стражеско, Н.І. Пірогов та ін.

Так, наприклад, Матвій Якович Мудров (1772-1831), як засновник терапевтичної школи, професор патології і терапії, висунув принцип медичної діяльності "лікувати не хворобу, а хворого", який і до цього дня лежить в основі єдино вірного цілісного підходу до хворої людини, сприймається у всій повноті його душевних, психологічних, соціальних і тілесних якостей. М.Я. Мудров часто вживав прислів'я: «Вік живи, вік учись» і постійно посилався на Гіппократа, який навчав: «Наука наша така довга, що ціле життя для неї закоротке».

Саме С.П. Боткін (1832-1889) увійшов в історію як геніальний клініцист. Вважається, що він не поставив жодного невірною діагнозу. Поступово складався лікарський метод Боткіна: «Ніяких канонів, ніяких універсальних закономірностей. Кожен організм унікальний. Важливо знайти

до нього підхід – і все вийде, хвороба відступить».

В свою чергу, всесвітню славу І.М.Сеченов (1829-1905) отримав завдяки його класичній праці "Рефлекси головного мозку" (1863), в якій аналізує розумову діяльність, мислення людини, зводячи їх до найпростішого акту – рефлексу. Його ствердження, що всі акти свідомого і підсвідомого життя за своїм походженням суть рефлекси, залишається і до сьогодні актуальним.

В.П. Образцов (1849-1929) – лікар-терапевт, професор, доктор медицини, дійсний статський радник, дворянин, один із засновників київської терапевтичної школи. У 1875 році закінчив Медико-хірургічну академію в Санкт-Петербурзі. Учень С.П. Боткіна. З 1877 по 1879 рік – військовий лікар, учасник російсько-турецької війни (1877-1878 років). Удосконалював свої професійні навички у Берліні у Р. Вірхова (1879). У 1880 році захистив дисертацію на здобуття вченого ступеня доктора медицини на тему «До морфології утворення крові в кістковому мозку у ссавців». Протягом 25 років (1893–1918) — професор Київського університету, завідувач кафедри спеціальної патології, створив оригінальну школу терапевтів, яка за методами клінічного обстеження хворого відрізнялася від сучасних його російських та західноєвропейських шкіл.

Стражеско М.Д. (1876-1952) у 1909 році спільно з В.П. Образцовим уперше у світі поставив прижиттєвий діагноз тромбозу судин серця. Особливу увагу приділяв клінічно-експериментальному вивченню патології органів кровообігу, розробив вчення про функціональну недостатність кровообігу, спільно з В. Василенком створив класифікацію недостатності кровообігу. Автор більш ніж 100 наукових праць з різноманітних питань клініки й лікування внутрішніх хвороб. В опублікованій ним спільно з В.П. Образцовим статті «Симптомологія та діагностика тромбозу вінцевих артерій серця» (1910), уперше в світі було дано розгорнутий опис різних клінічних форм інфаркту міокарда виявлено його основну патогенетичну ланку, що принесло йому світове визнання.

Пирогов М. І. (1810-1881) — видатний хірург, анатом і педагог. Створив перший атлас топографічної анатомії людини, засновник військово-польової хірургії, започаткував використання анестезії при оперативних втручаннях. Оскільки в обов'язки Пирогова входило навчання військових хірургів, він зайнявся вивченням поширених у ті часи хірургічних методів. Багато з них він докорінно переробив. Крім того, Пирогов розробив низку цілком нових прийомів, завдяки чому йому вдавалося частіше, ніж іншим хірургам, уникати ампутації кінцівок. Один із таких прийомів й досі називають «операцією Пирогова». У пошуках дієвого методу навчання вирішив застосувати анатомічні дослідження на заморожених трупах. Сам Пирогов це називав «льодяною анатомією». Так народилася нова медична дисципліна — топографічна анатомія. Через кілька років такого вивчення анатомії Пирогов видав перший анатомічний атлас під назвою «Топографічна анатомія, ілюстрована розтинами, проведеними через заморожене тіло людини в трьох напрямках», який став незамінним посібником для лікарів-хірургів. З цього часу хірурги дістали можливість оперувати, завдаючи мінімальних травм хворому. Цей атлас і запропонована Пироговим методика стали основою всього подальшого розвитку оперативної хірургії.

Лікар повинен займатися не тільки професійною діяльністю, але і цікавитись новинами художньої літератури та мистецтва, бути в курсі важливіших досягнень науки та практики, мати достатній рівень філософської підготовки, володіти основами психології, етики та деонтології.

Йому потрібно не тільки піклуватися про професійну кваліфікацію, але і про культурний ріст, що в значній мірі впливає на його авторитет, взаємовідносини з колегами та пацієнтами.

Тому створення виховного простору є невідкладною складовою від навчального процесу, організаційної та науково-дослідницької діяльності студентів. Викладачі в організації виховного процесу виходять із розуміння створити умови для включення студентів у різні фрагменти навчально-виховної діяльності з метою самореалізації їх творчого потенціалу. У виховній роботі кафедри, яка формує виховний простір існують, як багаторічні традиції, так цікаві новинки, що гармонійно доповнюють одна одну. Для суголосного моделювання виховного простору під час планування заходів на навчальний рік особливу увагу приділяють професійному спрямуванню. До таких належать шоу «Анатомія з гумором». Просвітницький напрям виховної роботи у вигляді екскурсій у музеї анатомії під час навчального процесу, залучення студентів до творчої роботи у студентському науково-дослідному гуртку кафедри[1].

Наш досвід свідчить, що проведення диспутів, участь у брейн-ринзі «Анатомія з гумором», вечорів поезії, музичних вікторин, виставок-конкурсів студентських робіт, виступів художніх творчих колективів мають велике значення у формуванні високої культури майбутніх лікарів. Центром гуманітарного виховання молоді є музей історії Української медичної стоматологічної академії.

Заключення. Таким чином, проведені дані свідчать про те, що виховання студентів на кращих традиціях минулого та сучасного, творчій діяльності окремих вчених є важливим фактором у формуванні духовності, моралі та загальної культури майбутнього лікаря. Виховна робота із студентами має важливе значення для будь-якої професійної діяльності, оскільки вона закладає і формує певну світоглядну установку, ціннісні орієнтації, допомагає стати фахівцем саме в своїй країні, а це означає, що кожний майбутній фахівець повинен жити в своїй історії, культурі, традиціях. Тільки тоді він може стати громадянином своєї держави.

Колектив кафедри, розуміючи важливість проблеми виховної роботи, постійно працює над підвищенням професійної майстерності, педагогічних навичок і на особистих прикладах підкреслює значущість та важливість виховання у майбутніх лікарів рис гуманізму, людяності, чуйності, любові до оточуючих, і особливо до своїх пацієнтів.

Література

1. Корчан Н.О. Роль викладача у профілактиці втоми студентів першокурсників під час адаптації до навчання//Технології здоров'язбережування в сучасних закладах освіти України: проблеми та перспективи : Мат-ли. Всеукр. наук.-практ. конф. (жовтень, 2019). – Полтава. – С. 57–61.
2. Свінцицька Н.Л. Формування професійної свідомості у майбутніх лікарів на кафедрі анатомії людини ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія». Свінцицька Н.Л., Шерстю О.Г., Цветкова Я.А., Солдатов О.К.// Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. . – Полтава, 2011. – том 11 № 4-2 (36).